

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

Одъ овога листа излазе свакога месеца по три броя.
Цена му е на год. 3 ф. на по год. 1 ф. 50 н.

Брой 30.   У Новоме Саду, 30. Октобра 1862.   **Год. V.**

О одношеню школе према породици.

(Едно питањъ за учителъ.)

Народна школа има исте оне душе воспитати, кое и породица. Она сваки данъ отуда децу прима, и опетъ ихъ тамо враћа. Исту дакле ону задаћу, што е породица у томъ погледу има, има и школа. Отуда као и изъ положеня школе према породици као породичне помоћнице слѣдуе то, да иста она условля, што их у воспитаню деце породица изпунити има, и школа изпунити мора.

По томе е и у школи пре свега нужно, да у њой духъ любви и милости влада. Дете, съ коимъ се кодъ куће любовно и милостно поступа, то ће се само онда и у школи радовавити, ако се и ту съ њимъ любовно и милостно поступа. А съ коимъ се дететомъ кодъ куће непоступа любовно, томе е тимъ више у школи любовногъ поступка нужно, ако смо ради, да оне у њму урођене склоности и снаге извиемо и дете свом определению приведемо.

Изъ оногъ одношеня школе према породици као породичне помоћнице слѣдуе далъ, да учитель своимъ животомъ и владанъмъ деци примеръ и образацъ бити мора, као што имъ кодъ куће родитељи образци бити имаю. Оной деци, која на своимъ родитељма примеръ християнскогъ живота непрестано гледе, мора и учитель таки примеръ непрестано давати, другчие га немогу та деца довољно поштовати ни уважавати. А оной деци, која кодъ свое куће само примере зла и неваљалства гледе, двапутъ е нуждние, да баръ на учителю примеръ часногъ и освеженогъ живота виде, низъ кои ће се баръ у школи душевно окрепити и подићи моћи.

Найпосле, кадъ е родителя задаћа и дужность, свою децу Спасителю приводити, то е и школа то исто у толико више дужна, у колико родители ту свою дужность слаблъ сватаю, и манъ извршити умеу. Штогодъ у томъ погледу породица незналице занебрегне или незналице чини, то мора учитель са свещью и яснимъ увиђенъмъ те на се примљне обвезаности и ду-

жности чинити. Њгова служба као помоћника родитељама у воспитаню деце само е онда вредна, ако е у томъ погледу извршуе.

У тима изложенимъ одношаима стои школа као помоћница низъ породицу, и учитељ као помоћникъ низъ дечие родителѣ; и колико породица и родитељи исто толико има и школа и учитељ чинити. Међу тима има неки родова, где школа много више извршити мора негъ што породица може; а има опетъ такви, у којима опетъ учитељи немогу онолико урадити, колико родитељи могу.

Много више има школа извршити у погледу науке. Истина е, да се деца и кодъ куће уче, еръ кадъ у својој 7. години у школу дођу, они поприлично знања донесу; деца су дотле већъ сила видла и познала, и ма да су та гледаня само из оне мале дечије околине, опетъ су и многа и различита; деца су различита упечатленя примила и различита осећаня одживила, која ако су и изъ незнатни повода произашла, опетъ читав мали светъ сачињаваю; деца су и говорити научила, и разумеу све, што имъ се простимъ речма каже. Томе долази и то, да она та сва своя знања, искуства и вештине съ дана на данъ све већма умножаваю. Само што су све то случајомъ научила а не съ намеромъ. А школа е дужна сва прописана знања и вештине децу учити съ намеромъ и по вешто удешеномъ плану у редовномъ предаваню. Тога ради е школа тако удешена, и са свимъ нужднимъ опремама и средствама снабдевена, и само е као таку сви кои децу у ню шалю пазе, и за ню се стараю и ню надзираваю.

Али што се зашта тиче и навикаваня деце на добро, ту опетъ школа сила иза породице заостае. Њзина е дужностъ и на ово пазити, и за овимъ стати, и све могућно употребити. Али за ово ни онако многа ни онако снажна средства нема, као што ихъ породица има. Животъ у школи тимъ едностручни е, што строжи заштъ и редъ у њој влада, те ту ни прилике није, децу у онима различимъ појавима душевнимъ и онимъ различитимъ приликама живота видети, као кодъ куће. Зато није школа ни у станю свако поедино дете по њговимъ особитимъ склоностима и свойственостима точно познати, где напротивъ отацъ и мати, кои непрестано децу слободну предъ очима гледе пуно прилике имаю, да то познаю. Најпосле, у школи е немогућно на свако пособце дете толико пазити и толико се око њгови особности заузимати, колико се иште, да ихъ човекъ на најболѣ научи,

и колико то очина кућа, ако духъ християнски у тој влада, учинити може.

Изъ тога просто изложеногъ одношеня школе према породици слѣдуе:

1. да е школе дужность старати се за дечию науку, и то непрестано породицу на уму имаюћи. Школа би се одцепила одъ породице, кадъ би на то ишла, да децу напуни са гледањма, која у кругу дечиегъ живота никое основе немаю, и кадъ би децу оне науке и вештине учила, кое за тай кругъ живота ни одъ кое користи нису. А што се више на то станъ деце обазире тимъ више породици на руку и на помоћ иде.

2. дужность е школе старати се и за дечие воспитанѣ и да децу на добро навикне; али будући да на то ни времена ни прилике нема као породица, то мора са сугубимъ позоромъ и ревностју на то пазити, да недоскудице оне тимъ накорми. Дужна е са свима средствима прионути, да у деци почитанѣ свои родитеља оснажи и њи упути родитељама увекъ покорно бити. Тимъ оснаженѣмъ почитаня родитеља накнадиће доникле оно, што јој у воспитаню деце недоскудева. При томе мора гледати, колико е већма могућно, да и породицу за то задобије, да се у воспитаню деце што већма међусобно подиомажу.

Како научи школа децу на истинитость.

(Едно питањѣ за учителя.)

Истинитость е една одъ први и најглавнии добродетели на деци, и зато, што тој деци одма крозъ у срце видити можеш, пакъ одма знати, где шта помагати валя. Лажљивость е едно одъ највећи зала душевни, коренъ изъ коегъ сва неваљалства изтичу.

Кои учитель децу на истинитость научи, научи ихъ на велико добро, кое ће имъ целогъ живота остати. Истинитомъ и искреномъ сваки се поверава; одъ лажљивогъ сваки се клони, еръ му нико неверуе. Истинитъ се радо и другоме повери, не зазире као лажљиви, кои како што самъ чини, тако и о другомъ држи, да га сваки вара. Где е истинитость, ту е и склоность за учинѣну погрешку одъ срца покаяти се, а онда е одма ту и исправљѣнѣ; а лажљивъ вараюћи све најпосле и самъ себе вара, и ту е онда срце и душа крозъ и крозъ пронала.

Како ће навести учитељ децу на истинитост?

Прво е нужно, да е самъ истинитъ човекъ. Никадъ ни ушли, ни на она брзоцлета и продрзљива питаня дечия несме учитељ деци шта слагати. Много е болъ на та продрзљива питаня одговорити: „то нетребашъ знати“ него му штогодъ рећи, што ће до кои часъ дете дознати, да е лажъ. Исто тако има учитељ пазити, да све, штогодъ е деци или обећао или запретио, ако ничега другога оно истине ради, да изврши и да свою задату речъ одржи. Зато валя пазити, пакъ съ обећањма и претњяма врло предосторожанъ бити и чувати се, да што у срцу нерекне, за кое ће се до кои часъ каяти.

Друго е средство децу на истинитостъ привикнути уважавајући истинитостъ надъ свему и поштујући е ма где и ма на коме се показала. Тога ради валя и предпостављати да деца истину говоре, и само у најсумниимъ случаима посумњати се и свою сумню јавно показати. Онай обичай уза сваку ситницу лакоумно заштиткивати: „Е л то истина? Да ти нелажешъ?“ итд. башъ зато су, еръ сумню јавно изричу, не само неупутна, него сасвимъ шкодљива. Тога ради нетреба дете, кад е истину признало, ако е башъ и зло кое учинило каштиговати, него му опростити. Призанъ истине по себе е већъ и лекъ и каштига која ће га сигурније одъ зла изцелити, него ма која друга казаъ. Али исто тако нетреба ни учитељ да се устручава, ако е у чему погрешно, и ако су и деца погрешку уватила, јавно пред њима признати, да е погрешно.

Треће е средство, да учитељ свакадъ предъ децомъ о лажи и лажљивости са највећимъ гнушаванъмъ и гаденъмъ на њо говори, и да е свудъ што већма осрамоти, пуно уверень, да е сваки онај, кои се на лажъ даде, најсрамотнији и најгаднији човекъ, коегъ е сатана у свое замке уватио. Тога ради да се ни пошто неусуђуе, као што оно многи несмислени родители обичай имаю, кадъ о лажи свое деце говоре, крстити то досетљивосћу, итроумлѣмъ или мудросћу, него е имаю свудъ, ма на коме онажано биле срамотити, еръ е доиста лажъ неваљалство и гадъ. каквом никоегъ на свету више равна нема. Исто е тако неупутно децу са лажљивимъ и варавимъ обећањма наводити, да лажъ кою припознаю.

При леченю деце одъ лажљивости нужно е и све узроке и изворе знати, одкудъ лажъ произлази. О овоме е (у брою 24 овогъ листа) обширније речъ била; онде ћешъ видети, да се са различитимъ лажима различито и поступати има, кое радъ, да

децу одъ њи излечи, при коемъ е послу найглавниѣ на то иѣи, да се изворъ угуши.

Библичне припвѣдкѣ

у библичнимъ рѣчма.

НОВЫЙ ЗАВѢТЪ.

13. Прва проповѣдь Іисусова у Назарету, богатый риболовъ, и илборъ ученика.

(Лук. гл. 4, 16—31; гл. 5, 1—11; Мат. гл. 10, 1—8.)

Іисусъ дође у Назаретъ, гдѣ бѣше воспитанъ, и уђе, по обичаю свомъ, у данъ суботни у зборницу, и устане да чита. И даше му кнѣгу Исаіе пророка, и отворивъ кнѣгу, нађе мѣсто, гдѣ бѣше написано: „Духъ е Господній на мени; с тога ме помаза да обявимъ благу вѣсть (евангеліе) сиромасима; и посла ме да исцѣлимъ скрушене ердцемъ, да проповѣдамъ зароблѣнима, да ѣе отпуштени быти; и слѣпима да ѣе прогледати, да невольне одпустимъ на слободу, и да проповѣдамъ пріятну годину Господню?“ И затворивъ кнѣгу даде слуги; на еѣде и сви у зборници гледаху нанъ. И Іисусъ почне говорити: „Данасъ се сбыло ово што е овдѣ написано предъ ушима вашима.“ И сви му свѣдочаху, и дивляху се рѣчма благодати, кое излазаху изъ нѣговыхъ уста, и говораху: „Ніе ли ово сынъ Іосифовъ?“ Онъ имъ рекне: „Ямачно ѣете ми каза-ти пословицу ову: Врачу! исцѣли се самъ. Што смо чули да е было у Капернауму, учини и овдѣ у своме отачаству!“ И іоштъ имъ рекне: „Заиста вамъ кажемъ: Нивданъ пророкъ ніе примлѣнъ у своме отачаству! А истину вамъ кажемъ: Многе удовице бѣху у Израилю у време Илино, кадъ се небо затворило три године и шесть мѣсецій, на ни одной одъ нѣих ніе было посланъ Илія, но само у Сарепту сидонску жени удовици. И многи прокажени бѣху у Израилю за време пророка Елисея, на се ни еданъ одъ нѣихъ ніе очистіо, само Нееманъ Сирянинъ!“ И сви у зборници испуне се ярости кадъ ово чую, и уставши изтераю га изванъ града, и одведу га, до врха горе, на којой градъ нѣковъ сазиданъ бѣше, да бы га бацили одозго. А онъ прође између нѣи, и отиде, и дође у Капернаумъ, и ту учаше суботомъ.

Еданпутъ кадъ е Народъ нагрнуо быо да слуша слово Божіе, стаяше Исусъ кодъ езера Генизаретскогъ. И види двѣ лађе гдѣ стов украй езера, а рибари бѣху изишли изъ нѣхъ, и испираху мреже. Исусъ уђе у одну лађу, коя е была Симонова, и замоли га да мало одступи одъ землѣ, и сѣднувши учаше народъ изъ лађе. А кадъ престане говорити, рекне Симону: „Навези гдѣ е дублѣ, и баците мреже свое, те ловите.“ Симонъ му рекне: „Учителю еву ноѣ смо се трудили, на ништа нисмо ухватили, али на твою рѣчь, бацаћу мрежу!“ И учинивши то ухвате велику множину риба, и мрежа се почне дерати. И махну друговима, кои бѣху у другой лађи да дођу и да имъ помогну, и ови дођу и напуе обе лађе тако да већ почеше тонуги. А кадъ то види Симонъ Петаръ, а онъ припадне ка колѣнима Исусовима говорећи: „Изиђи одъ мене Господе, я самъ грѣшанъ човѣкъ!“ Еръ е быо страхъ напано на нѣга и на све, што бѣху съ нѣмѣ са множине риба, кое ухватише. А тако исто и Якова и Иоана кои су были спомоћници Симонови. Исусъ рекне Симону: „Небой се, одсадъ ћешъ люде ловити!“ И они извуку обе лађе на землю, па оставе све, и за нѣмъ отиду.

Исусъ дозове своихъ 12 ученика, и даде имъ власть да изцѣлюю сваку немоћ, и сваку болестъ. А имена дванајсторице апостола есу ова: Првѣй Симонъ, кои се зове Петаръ, и Андрей братъ нѣговъ, Яковъ сынъ Зеведеовъ и Иоанъ братъ нѣговъ; Филипъ, и Вартоломей (Натанаилъ); Тома, и Матей (Левіи); Яковъ сынъ Алфеевъ, и Лезей (Юда) прозваный Тадей; Симонъ изъ Кане, и Јуда Искариотскій, кои га и предаде. Ову дванајсторицу пошлѣ Исусъ и заповѣди имъ говорећи: „Идите къ изгублѣнымъ овцима дома Израилѣвогъ, и казуйте да се приближило царство Божіе, болестне исцѣлюйте, прокажене (губаве, краставе) чистите, мртве укришите, бѣсове изганяйте. За бадава сте добили, за бадава и дайте! —

VIII

14. Проповѣдь на гора.

(Мат. гл. 5, 6, и 7.)

Кадъ види Исусъ народъ, поспе се на гору, и приступе му ученици нѣгови. И отворивши уста своя учаше ихъ говорећи: „Блажени су они, кои су сиромашни духомъ, еръ е нѣ-

хово царство небесно. Блажени су кои плачу, еръ ће се ти утѣшити. Блажени су кротки, еръ ће ти наслѣдити землю. Блажени су, кои гладне и жедне за правдомъ, еръ ће ти наслѣдити землю. Блажени су милостивѣ, еръ ће ти помиловани бити. Блажени су они, кои су чисти ердцемъ, еръ ће ти Бога видѣти. Блажени су, кои миръ праве, еръ ће се ти синови Божіи назвати. Блажени су они, кои биваю гонѣни зарад правде, еръ е њихово царство небесно. Блажени есте, кадъ васъ узгрде, и прогоне, и рекну сваку злу рѣчь противу васъ лажуѣи, мене ради. Радуйте се и веселите се, еръ е плата ваша велика на небесима.“ —

„Тако нека се свѣтла свѣтлость ваша предъ людма, да виде добра дѣла ваша, и да славе отца вашего, кои е на небесима.“

„Ако принесешъ даръ твой, къ олтару, и ту се опомнешъ да братъ твой има нешто на те; остави ту даръ твой предъ олтаромъ, па иди те се найпре помири съ братомъ твоимъ. па онда доѣи и принеси даръ твой.“

„Мири се са супарникомъ твоимъ брзо, докле си с њиме на путу, да те супарник не преда судіи, а судія да те не преда слуги, и у тавницу да те не вргну, заиста ти кажемъ, не ѣнешъ изиѣи одтуда, докъ не дашъ последнѣгъ динара.“

„Не куните се никако: ни небомъ, еръ е престоль Божіи; ни земљомъ, еръ е подножіе ногама њѣговима; ни Іерусалимомъ еръ е градъ великога цара; ни главомъ своіомъ не куните се, еръ не можешъ еднога власка бѣла или црна учинити. Дакле нека буде рѣчь ваша: естъ, естъ, и ніе, ніе! А што е више, то е ода зла.“

„Любите неприятель свое, благосиляйте оне, кои вас куну, чините добро онима, кои на васъ мрзе, и молите се за оне, кои вамъ чине напасть, и кои васъ проганяю. Да будете синови отца вашего, кои е на небесима, еръ онъ сунце свое сія на добре и на зло, и дае дажду (кишу) праведнима и неправеднима.“ —

„Будите дакле савршени као што е отаць ваш небесный савршенъ!“

„Кадъ чинишь милостиню, нека незна лѣвака твоя, што чини десница твоя. Тако да буде милостиня твоя у тайности; и отаць твой, кои види у тайности, вратиће теби явно.“

„А кадъ се молишь, уѣи у клѣт (коморицу, собицу) твою“

и затворивъ врата твоя, помоли се отцу твоему, кои е у тайности; и отаць твой, кои види у тайности, платиће теби явно.

„А кадъ се молите, неговорите много, као незнабожци; еръ они мисле да ће за многе свое рѣчи быти услышани. Вы дакле небудите као они; еръ зна отаць вашъ, шта потребуєте, пре него што вы просите!“

„Овако се дакле вы молите:

„Отче нашъ, кои си на небесима, да се свети име твое; да дође царство твое; да буде воля твоя, како е на небу, тако и на земљи. Хлѣбъ нашъ найпотребнѣи дай намъ данасъ. И опрости намъ дугове наше, као што и мы опраштамо дужницима нашимъ, и неуведи насъ у напастъ, но избави насъ ода зла. Еръ е твое царство и сила и слава ва вѣки. Аминъ!“

„Ако опраштате людма грѣхе нѣихове, опростиће и вама отаць вашъ небескѣи, ако ли неопраштате людма грѣхе нѣихове, ни отаць вашъ небескѣи неће опростити вама грѣхова вашихъ.“

„Не сабирайте себи блага на земљи, гдѣ моляць и рѣа квари, и гдѣ крадљивци (лопови) подкопаваю и краду; него сабирайте себи благо на небу, гдѣ ни моляць ни рѣа неквири, и гдѣ крадљивци неподкопаваю и некраду. Еръ гдѣ е благо ваше, ту ће быти и срдце ваше!“

„Не брините се животомъ вашимъ, штаћете ести, или шта ћете пити, ни тѣломъ вашимъ, у што ћете се обући; нѣ ли животъ више одъ ране, и тѣло више одъ одѣће? Погледайте на птице небеске, како нитъ сею, нитъ жаню нити сабираю у житнице, па отаць вашъ небеснѣи рани их. Нисте ли вы много претежнѣи одъ нѣихъ? А тко одъ васъ бринући се може придодати узрасту своме лакатъ еданъ. И за одећу што се бринете? Погледайте на кринове польске, како расту; нетруде се нити преду. Али к вамъ кажемъ, да ни Соломон у свой слави својою нѣ се обукао, као еданъ одъ нѣихъ. А кадъ сѣно польско, кое данасъ есте, а сутра се у пећъ баца, Богъ тако одѣва, а камо ли васъ, маловѣрни?“

„Небрините се дакле говорећи: шта ћемо ести, или шта ћемо пити, или чимъ ћемо се одѣнути? Еръ све ово незнабожци траже; а и отаць небеснѣи зна да вы све ово потребуєте. Него тражите найпре царства Божіега, и правде нѣгове, и ово ће вамъ се све придодати.“

„Несудите, да вамъ се несуди. Каквомъ мѣромъ мѣрите, онакомъ ће вамъ се мѣрити. А зашто видишь трунъ у оку

брата твога, а брвна (балвана) у оку твоме неосећашъ? Лицемъре! извади најпре брвно изъ ока твога, па ћешъ онда видети извадити трупъ изъ ока брата твога!

Иштите и даће вамъ се, тражите и наћићете, куцайте и отвориће вамъ се. Еръ свакій, кои иште, приима, и кои тражи налази, и кои куца отвориће му се.

„Све што хоћете да чине вама люди, чините и вы њима такође; еръ е то законъ и то су пророци.

„Уђите на узка врата; еръ су широка врата, и широкъ путъ, што воде у пропасть, и мноґо ихъ има, кои њимъ иду. Као што су узка врата и тѣсанъ путъ што води у животъ, и мало ихъ е, кои га налазе.“

„Чувајте се одъ лажљивыхъ пророка, кои долазе вама у кожама овчима, а унутра су вуци грабљивци. По родовима њиховымъ познаћете ихъ. Еда ли се бере са трња грождѣ, или са чичка смокве? Тако свако добро дрво плодове добре рађа, а зло дрво плодове зле рађа. Неможе дрво добро плодова злыхъ рађати, ни дрво зло плодова добрыхъ рађати. Свако дакле дрво, које не рађа плода добра сѣче се и у оганъ се баца.“

„Неће свакій, кои ми говори: Господе, Господе! уђи у царство небесно, но кои чини волю отца мога, кои е на небесима.

„Свакій, кои слуша ове мое рѣчи и извршуе ихъ, подобанъ е човѣку мудру, кои сазида кућу своју на камену, и удари даждъ, и дођоше воде, и дунуше вѣтрови и нападоше на кућу ону, и непаде; еръ бѣше основана на камену. А свакій, кои слуша ове мое рѣчи, и неизвршуе ихъ, подобанъ е човѣку лудомъ, кои сазида кућу своју на пѣску, и удари даждъ, и дођоше воде, и дунуше вѣтрови, и ударише у кућу ону, и паде и распаде се страшно.“ —

И кадъ сврши Исусъ све ове рѣчи, дивляше се народъ науци његовой; еръ онъ учаше, као онај, кои власть има, а не као књижевници.

XIII и XII,

15. Капетановъ слуга у Капернауму; узетый и бура на мору.

(Ев. Мат. гл. 8. 5—13; Лук. гл. 7, 1—10 и Мат. гл. 9, 1—8; Марка гл. 2, ст. 1—12; Лук. гл. 5, 17—26.)

Кадъ сврши Исусъ рѣчи свое предъ народомъ, дође у Капернаумъ. У капетана пакъ њѣкога бѣше слуга болестанъ на

умору, кои му бѣше мѣо. И кадъ чуетъ капетанъ тай за Іисуса, пошлѣ къ нѣму старѣшине юдейске молећи га да дође и да му спасе слугу. И они дошавши къ Іисусу моляху га говорећи: „Достоянъ е, да му то учинишъ, ерѣ люби нашъ народъ, онъ намъ е и зборницу сзидано. Іисусъ отиде съ нѣима, и кадъ су веѣъ близу куѣе были, пошлѣ капетанъ къ нѣму свое прѣителѣ говорећи: „Господе! нисамъ достоянъ да подѣ кровъ мой уѣешъ, него само реци рѣчь, па ѣе оздравити слуга мой!“ — Кадъ то чуетъ Іисусъ а онъ рекне: „Заиста вамъ кажемъ: Ни у Іераилю толико вѣре нисамъ нашао!“

И кадъ се врате они, кои бѣху послани, наѣу болнога слугу, гдѣ е оздравіо. —

XII. И кадъ еданпутѣ учаше Іисусъ у Капернауму, доѣу къ нѣму съ узетымъ човѣкомъ (разслаблѣнимъ) кога четворица ношаху. И немогући приблизити се къ нѣму одѣ народа, открито куѣу, гдѣ онъ быаше, и прокопавши, спуште одарѣ на коме узети лежаше. А кадъ види Іисусъ вѣру нзихову, рекне узетоме: „Сынко, опраштаю ти се грѣси твои!“ И нѣки одѣ кнѣжевника рекну у себи: „Овай хули на Бога!“ — Разумѣвши Іисусъ помишленя нѣихова, рекне: „Зашто зло мислите у ердцима своима. Шта е лакше реѣи: опраштаю ти се грѣси твои, — или реѣи: устани и ходи? Али да знате, да сынъ човѣчій има власть на земљи опраштати грѣхе, — тада рекне узетоме: „Устани узми свой одарѣ и иди!“ И онъ устане одма и узевши одарѣ, изиѣе предѣ свима, тако да се сви дивляху и хваляху Бога и говораху: „Никада тога ниемо видели!“

У еданъ данъ улѣзе Іисусъ съ своимъ ученицима у лаѣу, и рекне имъ: „Да преѣемо на ону страну езера.“ И поѣу. А кадъ иѣаху, онъ заспи, и подигне се олуя на езеру, и бяху у великой невољи. И приступивши пробуде га. А онъ устане и запрети вѣтру и валовима, и престане вѣтарѣ, а постане тихо. А Іисусъ рекне къ нѣима: „Гдѣ е вѣра ваша?“ А они се поплаше, и зачуде се говорећи еданъ другоме: „Ко е овай, што и вѣтровима и води заповѣда, и слушаю га!“

XIX и XVIII

16. Іаирова кнѣи. и младѣѣъ наинскій.

(Ев. Мат. 9, 18—26; Марк. 5, 22—43; Луке 7, 11—23.)

Дође къ Іисусу еданъ одѣ старѣшина зборнице по имену Іаиръ, и моляше га врло говорећи: „Кнѣи е моя на последнѣмъ

концу; да дођешъ и да мегнемъ руку на ню, да оздрави и живи. И пође Иисусъ съ њимъ, и за њимъ иђаше много народа, и гураху га. И жена нѣка, која е 12 година боловала, дође састрагъ и дотакне се хаљине нѣгове; еръ она говораше: Ако се само дотакнемъ хаљине нѣгове, оздравићу. А Иисусъ обаврѣвши се, види ю, и рекне: „Кѣри, вѣра те е твоя помогла, иди съ миромъ, и буди здрава одъ твое болести!“ И оздрави жена одъ тога часа.

Иошъ докъ онъ ово говораше, дођу нѣки одъ старѣшине зборничкога говорѣи: „Кѣи е твоя умрла, шта већъ више трудилъ учителя?“ А Иисусъ чуе то и рекне старѣшине: „Небой се но само вѣруй.“ И недаде са собомъ иђи никоме, осимъ Петра, Иакова и Иоана, и дође у кућу старѣшине зборничкога, и види вреву (жагоръ), и плачь и яук великій. И ушавши рекне имъ: „Шта плачете? Дѣвойка нѣе умрла него спава!“ И подсмѣваху му се. А онъ истера све, па узме отца дѣвойчина и матеръ, и оне што съ њиме бѣху, и уђе гдѣ лежаше дѣвойка. И узевши ю за руку рекне: „Дѣвице, теби говоримъ, устани!“ И одна устане дѣвойка и иђаше. А она бѣше од 12 година. И ужасну се сви ужасомъ великимъ. И запрети имъ да нитко недозна за то, и рекне: „Подайте іой ести!“ А овај гласъ изађе по свой земљи той. —

И по томъ иђаше Иисусъ у градъ названый Наинъ, и съ њимъ иђаху многи ученици нѣгови, и народъ многъ. Кадъ се приближе къ вратима града, и гле изношаху мртваца, единца сына матере свое, и та бѣше удовица, и народъ изъ града многъ иђаше съ њоме. И видѣвши ю Господъ смилуе се њойзи, и рекне іой: „Не плачи! И приступивъ додирне одаръ (сандукъ), а носіоци стану. И Иисусъ рекне: „Младићу! теби говоримъ, устани!“ И сѣде мртвацъ, и стаде говорити. И Иисусъ даде га матери нѣговой. И страхъ обузме све, и хваляху Бога говорѣи: „Великій се пророкъ међу нама появіо, и Господъ е люде свое посѣтіо!“

17. Раслаблѣный на овчій купѣли.

(Ев. Иоаново гл. 5.)

Бѣше празникъ Іудейски, и дође Иисусъ у Іерусалимъ, а у Іерусалиму има кодъ овчійхъ врата купка, која се зове еврей-

ски Витезда (езеро милосрдїя), и око нѣ има петъ преддвора, у тьма лежаше множина болестныхъ, слѣпихъ, хромихъ, сувихъ, кои чекаху да се вода покрене. И кои найпре улазаше, пошто се вода замути, онай оздравляше, макаръ каква болѣсть на нѣму да е была.

А ту бѣше еданъ човѣкъ кои е 38 година бую болестан. Кадъ Исусъ овога види и разумѣ, да е веѣъ много година болестанъ, рекне му: „Хоѣешъ ли да будешъ здравъ?“ А болестный одговори: „Да Господе! Али немамъ човѣка, да ме спусти у купку, кадъ се замути вода, а докъ я доѣмъ, другій силази пре мене!“ Исусъ му рекне: „Устани, узми одар твой и ходи!“ И одма се исцѣли човѣкъ тай, и узевши одаръ свой иѣшаше.

А тай данъ бѣше субота. Сада говораху Жидови, къ ономе што се исцѣли: „Данасъ е субота и неваля ти одра носити!“ А онъ имъ одговори: „Кои ме исцѣли, тай ми рече: Узми одар твой и ходи.“ А они га запытаю: „Ко е тай човѣкъ, што ти рече: узми одаръ твой и ходи?“ А исцѣлѣный незнадѣше ко е; еръ се Исусъ уклоню, будуѣи да е много народа было на мѣсту. А потомъ га наѣ Исусъ у цркви и рекне му: „Ето си здравъ, више негрѣши, да ти што горе не буде!“

Човѣкъ тай отиде и каже Іудеима: да е оно Исусъ, што га е исцѣлио. И зато гоняху Іудеи Исуса, и гледаху да га убю, што то у суботу чиняше.

Саибъ.

(Єдна прича.)

У Персии беша еданъ славанъ учитель по имену Саибъ. Он беша врло сиромѣ, али сносаше свою судьбину мирно, како мудру приличи. Само му едаредъ жао паде, што бо сѣ ходити морѣ, еръ у сиротињи неимаде зашто обуѣ купити. У томе недовољству поѣе у цркву Куфу. Кадъ унутра уѣе, опази єдног богала, кои безъ ногу беша и мора се по земљи вуѣи. Одма Саибъ руке небу подиже и узданувъ рече: „Хвалати милостиви Боже, кон ми ноге даде, те ходити могу; овай би ихъ богаљ и босе сѣ найвеѣомъ радости примио и више него царевѣ благо ценю, кадъ би ихъ само добити мого!“

Стрелячъ.

(Една прича.)

Едномъ стрелячу изметну нишанъ, да га гађа. Али бнъ непогоди. Сви люди стану му се смеяти. На то он рекне: Ви мудри што се смеете! смеяти се лако е, али погодити тешко; ево покушайте, да васъ видимъ. Сви редом узму гађати и набоше, да е то далеко теже, негъ што они мишляше.

Мачии поносъ.

(Една прича.)

Кадъ мачки рекоше, да е лавъ и тигаръ одъ нѣзина рода, надигне репъ у висъ и рекне: „То и я мислимъ.“

Магарацъ и ярацъ.

(Една басна.)

Едаред се магарацъ понесе, пакъ вратъ савие, нос у вис дигне и стане мимо свои гордо пролазити ни на кога и не гледећи. Сви се стану изъ свегъ грла смеяти и викати: „Одите: да видите сулуда магараца!“

Магарцу та почасъ небеше мила и стане се правдати: „Па шта чинимъ друго, него што коњ сваки данъ чини?“ На то му ярацъ на уво пришапће: „Али, што приличи коњу неприличи магарацу.“

Кукавица и лисица.

(Една басна.)

У збору животиня стане кукавица свое вредности брояти: „И я самъ се међу певаћимъ тицама излегла, и слушала самъ шеву и славуя найславниие певце толико година, а имамъ исти онаки таленатъ за певанъ.“

„Само неуме да изведе славни саборе,“ придода лисица.

Слепаць и вођа.

(Една басна.)

Едаредъ рекне вођа слепоме: Я самъ окатъ, а ти си на оба слепъ, прави поданички ликъ; я сам дакле господаръ, а ти се морашъ покоравати; мени припада и найвише комађа из торбе.

Поданикъ се овај узбурчи на тај говоръ и отера вођу. „Умемъ се я и самъ водити“ и пође, алъ се одма оног часа у рупу сломие.

Кадъ се тешкомъ мукомъ изкобеля зовне опетъ вођу на-траг говорећи: остани ми вођа, али молим те, само тако горд не буди.

Срце и разумъ.

(Една басна.)

Срце и разумъ пођу едаредъ путовати. Путуюћи наиђу на неку локву и заглибе тако, да имъ коњи ни съ места маћи немогоше, а ни одъ кудъ никое помоћи. Онда стане разумъ конѣ тако шибати, да оба езике изплазише. Е ли то упутно било?

Сажаливо срце стане га за руку ватати и конѣ бранећи рекне: „Стани немилостиви! Како можешъ ту кукавну живадъ толико бити!“ Е л' ово упутније било?

Али се разумъ недаде смести него говорећи, да ту ние места сажаленю удвостручи шибанѣ, и коњи скоче, те се сви из блата спасу.

Кадъ се сува дохватише, сиђе разумъ доле и стане конѣ миловати. Коњи га доброћудно погледе и стану лизати руку и зоб изъ нѣ. Онда и срце сиђе и разумъ загрливъ любити стане, а Господъ съ неба викне говорећи: „Срце и разумъ нека се до-векъ слажу, али срце нека се разуму повинуе.

Безпосленость.

(Едно осматранѣ).

Безпосленъ е човекъ тромина и празан теретъ землѣ. Он е неплодно дрво, ялова пањина, невредно ни оногъ места, што

га на земљи заузимљъ. Онъ е коровъ и шкодљиво рашће, што осталомъ полезномъ рашћу сокъ и рану изъ земљъ краде и отима. Онъ е труо удъ на телу людскога друштва, што и здраве уде окужи, и само зло и пропастъ разетире, еръ све сокове животне и сва блага своимъ неситимъ удоваљства бесиломъ прождире. Безпосленъ човекъ неведе лебъ што га е завредно, еръ се беспосленошћу нигде ништа незавреди.

Ш т е д н я .

(Едно сматранѣ.)

Многи неће да веруе и опетъ е истина да е Штедиша Имуша, Нештедиша неимуша. Пословица вели: у радише свега бише, у штедише јоште више. Шта га би ихъ се силно обогатити могли, кадъ би само штедити умели. Кадъ е Христосъ Спаситељ оно 5000 наранио, дао е оно што е преостало скупити и оставити. Неодбацај преостатака, макаръ само мрвице биле. Кадъ ни едне мрвице неможешъ створити, немой е ни презирати. Где се божи дари презиру ту ихъ и нестане. Штедећи намножи се свашто, и изађе гомила. Расипанѣ најбогатиег осиромаша и упропасти, а штедня и чуванѣ мало помало и сирмака обогати. У свакој е мрвици божи благословъ, само е парзити валя. Нами се истина каже: „небрини се за сутра ер сутра бринуће се за се“ кад дође потреба доћиће и помоћ; коме Бог живота даде, даће и леба; али зато опетъ нетреба мислити, да мора све што имашъ данасъ пући. Треба и сутра ести. Богъ недае тако маломъ меромъ, да башъ тако одмера колико ти за данъ потрошити можешъ. Онъ е богатъ Богъ и свою милостну руку нестеже башъ на дане, него дае много реда у едномъ дару готовину на многе месеце, дае о есени за читаву годину, и неки реда за многе године. Онда сачувай пакъ ћешъ имати. Али чуй јошъ нешто: Штедня ние тврдоћа. Неодбияй сирмака у намери да више својой деци оставишъ. Што се сирмаку невољну даде, то деце неосиромаша. Ко сирмаку дае, Богу дае, и Богъ ће му стоструко вратити. Ко одъ Бога штеди, ђаволу чува. Невољни су божие штедионице; ту ти неће ништа пропасти. Они су оне корпе у које Спаситељ преостаюће мрве скупља, ту ће твоје не само сачувано него и умножено бити.

Рачунске загонетке.

Како може 7 полакъ одъ 12 бити?

Кои броеви неизгубе вредностъ ако ихъ и изврнешъ?

Како би написао 89 са четири еднаке цифре?

Како би мого 666 умножити, а да ништа недомећешъ?

Први е број пола одъ другогъ, а цео у 100 већи од оба прва?

Миланъ е 12 год. старъ а нѣговъ отацъ 40 год. колико ће година требати да Миланъ управо половину старъ будне као отацъ?

Како се даде број 45 на четири броя разложити тако, да свудъ еднаке суме изађу, ако првомъ два доданъ, од другогъ 2 одузмешъ, трећи са 2 умножишъ, а четврти са 2 поделишъ?

Неколико загонетни питања.

(За децу.)

(Продуженъ.)

54. Зашто неможе виша два дана узастопце да пада?
55. У кое животињъ стое кости напољу, а месо унутри?
56. На комъ путу (друму) нема прашине?
57. На комъ зеленомъ дрвљу нема лишћа?
58. Кои кралъви немаю земаля?
59. Чие су куће безъ дрвета и гвожђа начинѣне?
60. Кои данъ нема ноћи?
61. Когъ дана нема у календару?
62. Кога доведе вода у ватру?
68. Кои мишеви лете?
64. Пролећемъ те блажи, а лети лади, есени рани, а зими огрева?
65. Има крила а нелети и непрестано се миче, а никад с места неоде?
66. Где е мрачно кадъ е свудъ светло, и ладно кадъ е свудъ топло, а топло кадъ е свудъ ладно?